

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2294/2023
11.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Мирјане Андријашевић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Петровић, адвокат из ..., против туженог Јавног комуналног предузећа „Регионални водовод и канализација“ из Приштине, са привременим седиштем у Грачаници, ради утврђења радноправног статуса, накнаде штете и уплате доприноса, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3871/2022 од 12.10.2022. године, у седници већа одржаној 11.07.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3871/2022 од 12.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3871/2022 од 12.10.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Лесковцу П1 50/2021 од 16.03.2022. године, којом је одбачена тужба у делу којим је тражено да се утврди да је тужилац у сталном радном односу код туженог, почев од 11.11.1989. године, што би тужени био дужан да призна, одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу накнади штету на име разлике између исплаћене накнаде зараде и пуне зараде за период од 03.07.2012. године до 31.10.2019. године, у одређеним појединачним месечним износима, са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ од 01. у месецу за претходни месец до коначне исплате, све ближе наведено у ставу другом изреке првостепене пресуде, као и да у корист тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, за здравствено осигурање и осигурање за случај незапослености и одбијен захтев да се обавезе тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....10/2023, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. ст. 1. и 2. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог од 11.11.1989. године у радном односу на неодређено време. Решењем од 28.11.1991. године тужилац је распоређен на радно место „руководилац ...“. После завршетка ратних операција 1999. године, седиште туженог је измештено у Грачаницу, услед чега је обим послова код туженог знатно опао, тако да од тада тужени одржава водоводну и канализациону мрежу искључиво у оближњим местима са српским становништвом, које послове обавља са минималним бројем запослених у односу на претходни период, а што је био разлог да већину запослених, укључујући и тужиоца, прогласи нераспоређеним радницима и одреди им накнаду зараде у висини минималне зараде. Тужилац се више пута усмено, а два пута – 2013. и 2015. године писменим захтевима, обраћао туженом са захтевом да му се омогући да ради и да оствари пуну зараду, али му је увек одговорано да о радном ангажману не одлучује руководство туженог, већ координатор именован од стране Канцеларије Владе Републике Србије за Косово и Метохију. Канцеларија Владе Републике Србије за Косово и Метохију дописом од 22.07.2014. године је обавестила тужиоца да не може удовољити његовој молби за радним ангажовањем, због непостојања могућности да финансира увећање новчаних средстава за исплату зараде запослених.

На овако утврђено чињенично стање, правилно су нижестепени судови најпре применом члана 194. ЗПП оценили да тужилац нема правни интерес за утврђење постојања радног односа, јер радни однос који је тужилац засновао 1989. године на неодређено време није раскинут, због чега је тужба у овом делу захтева применом члана 294. став 6. ЗПП одбачена. Истовремено су нижестепени судови применом материјалног права из одредби чл. 104. став 1. и 105. став 1. Закона о раду оценили да тужбени захтев за накнаду штете у висини разлике између исплаћене и пуне зараде у спорном периоду није основан.

Неосновано се наводима ревизоје оспорава правилна примена материјалног права.

Одредбом члана 104. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр.24/05...75/2014), прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду (став 1.), а одредбом члана 105. истог Закона, да се зарада из члана 104. став 1. тог закона састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и слично) и других примања по основу радног односа у складу са општим актом и уговором о раду. Зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји се од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде, у смислу одредбе члана 106. Закона о раду, а основна зарада одређује се на основу

услова утврђени правилником, потребних за рад на пословима за које запослени закључује уговор о раду и времена проведеног на раду, на основу одредбе члана 107. став 1. истог Закона.

На основу наведених одредби закона, следи да запослени право на зараду остварује по основу обављеног рада и времена проведеног на раду, а не по основу радног односа и да зарада зависи од значаја посла, времена проведеног на раду и радног учинка.

У конкретном случају, код туженог је након 1999. године знатно опао обим послова због чега је тужилац, као и већина запослених код туженог, проглашен нераспоређеним и одређена му је накнада зараде у висини минималне зараде. С тога тужилац није доказао да је у спорном периоду за који тражи исплату разлике између исплаћене и пуне зараде зараде долазио на посао и радио, односно да је био радно ангажован, због чега му и по оцени Врховног суда припада накнада зараде у висини минималне зараде, али не и разлика до пуне зараде коју тужбом тражи, која се остварује само на основу рада.

Без утицаја је на другачију одлуку чињеница што се тужилац обраћао туженом са захтевом да му се омогући да ради и да оствари пуну зараду, јер о радном ангажману код туженог није одлучивало руководство туженог, већ координатор именован од стране Канцеларије Владе Републике Србије за Косово и Метохију, који је тужиоца обавестио да његовом захтеву не може бити удовољено, због непостојања новчаних средстава за исплату увећаних зарада запосленима.

Наводима ревизије тужилац понавља наводе истакнуте у жалби, којима оспорава правилност утврђеног чињеничног стања и ставља примедбе на оцену доказа из члана 8. ЗПП, због чега се ревизија не може изјавити према члану 407. став 2. ЗПП. Другостепени суд је у образложењу побијане пресуде оценио све жалбене наводе тужиоца који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби и за своју одлуку је дао јасне и образложене разлоге, које у свему као правилне прихвата и овај суд. Њима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом члана 414. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић